

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 8 ΙΟΥΛΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Στρατιωτικός Σύνδεσμος
- β. Λαϊκό Κόμμα (1910)
- γ. Σύμφωνο περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλήνων και Βουλγάρων.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Στον ιδεολογικό τομέα η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας ευνόησε την ανάπτυξη και τη διάδοση ιδεολογιών με κοινωνικό και ταξικό περιεχόμενο.
- β. Η μετανάστευση στις ΗΠΑ στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αι. εκτόνωσε τις κοινωνικές εντάσεις που δημιούργησε στην Ελλάδα η σταφιδική κρίση.
- γ. Το εγχείρημα της διχοτόμησης του χαρτονομίσματος τον Μάρτιο του 1922 απέφερε στην ελληνική οικονομία 1,2 δισεκατομμύρια δραχμές.
- δ. Η ολοκλήρωση της αγροτικής μεταρρύθμισης υπό την πίεση του προσφυγικού προβλήματος οδήγησε την αγροτική οικονομία της Ελλάδας σε καθεστώς μικροϊδιοκτησίας.
- ε. Η αμερικανική εταιρεία ΟΥΛΕΝ το 1925 ανέλαβε την εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στην Αθήνα.

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΘΕΜΑ Β1

Ποιοι λόγοι συντέλεσαν στην παρακμή του ρωσικού κόμματος κατά την περίοδο της συνταγματικής μοναρχίας (1844-1864);

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Πώς υλοποιήθηκε η παλιννόστηση των προσφύγων στη Μικρά Ασία (1918-1920) και ποιες συνθήκες αντιμετώπισαν οι πρόσφυγες κατά την άφιξή τους εκεί;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να αναφερθείτε στη διαδικασία με την οποία ο Αλέξανδρος Ζαΐμης ανέλαβε το αξίωμα του Ύπατου Αρμοστή της Κρήτης (μονάδες 10) και στο έργο που επιτέλεσε στον τομέα της εσωτερικής πολιτικής (μονάδες 15).

Μονάδες 25

Κείμενο

Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, σὲ ἀπάντηση τῆς εὐρωπαϊκῆς διακοινώσεως, ἔσπευσε αὐθημερὸν νὰ ὑποδείξει, ὡς ἀντικατάσταση τοῦ πρίγκιπα Γεωργίου, τὸν Ἀλέξανδρο Ζαΐμη, πολιτικὸ ἠγέτη ἔμπειρο καὶ μετριοπαθῆ. Ἡ ἀποχώρηση τοῦ πρώτου καὶ ἡ μεταβίβαση τοῦ ὑπατου ἀξιώματος τῆς Κρητικῆς Πολιτείας στὸ νέο ἀρμοστή πραγματοποιήθηκε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1906. Ἡ σθεναρὴ στάση τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ ἡ προσαρμογὴ τοῦ πρίγκιπα Γεωργίου στὶς ὁδηγίες τῆς κατέστησαν δυνατὴ τὴν ἔγκαιρη ἀπομόνωση τῶν ἀδιάλλακτων φιλοπριγκιπικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἐπιδίωξαν νὰ ματαιώσουν τὴν ἀναχώρησή του.[...]

Ἡ προκήρυξη τοῦ νέου ὑπατου ἀρμοστή πρὸς τὸν κρητικὸ λαό, εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξή του στὴ Μεγαλόνησο, προήγγελλε τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συστήματος. [...] Ἡ παροχὴ ἀμνηστίας πρὸς τοὺς ὑπεύθυνους τῶν αἱματηρῶν γεγονότων, ποὺ συνόδευσαν τὴν ἀποχώρηση τοῦ

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

πρίγκιπα Γεωργίου, υπογράμμισε την επιθυμία του νέου κυβερνήτη να συμβάλει στην αποκατάσταση της έσωτερικής ομόνοιας. Η ολοκλήρωση εξάλλου των εργασιών της νέας Συντακτικής Έθνοσυνελεύσεως σε διάστημα τεσσάρων μόνο μηνών επιβεβαίωσε την όριστική κατίσχυση της νομιμότητας και την εμπέδωση των φιλελεύθερων κοινοβουλευτικών αρχών. Σειρά νέων νομοθετημάτων συνέτεινε στη βελτίωση της λειτουργίας των διοικητικών μηχανισμών αλλά και στην πληρέστερη θεσμοποίηση της αυτονομίας. Η οργάνωση ιδιαίτερα της κρητικής πολιτοφυλακής, κάτω από την εποπτεία Ελλήνων αξιωματικών, παρείχε τις προϋποθέσεις για τη σύντομη αντικατάσταση των διεθνών άγχημάτων...

Ίστορία του Έλληνικού Έθνους, Τόμος ΙΔ': Νεώτερος Έλληνισμός από τό 1881 ως τό 1913, Άθήνα: «Έκδοτική Άθηνών» Α.Ε., 1977, σσ. 213-214.

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε στη διπλωματική δραστηριότητα που ανέπτυξε το 1919 ο μητροπολίτης Χρύσανθος, όσον αφορά το Ποντιακό Ζήτημα, στη Συνδιάσκεψη της Ειρήνης στο Παρίσι (μονάδες 15) και στις διαπραγματεύσεις του με τους Αρμένιους μέχρι την υπογραφή της συνθήκης φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στους Μπολσεβίκους και τον Κεμάλ τον Μάρτιο του 1921 (μονάδες 10).

Μονάδες 25

Κείμενο Α

Τήν ουσιαστική ευθύνη για την προβολή των ποντιακών θέσεων στη Συνδιάσκεψη της Ειρήνης ανέλαβε ο μητροπολίτης Χρύσανθος. Από τό 1919 ως τό 1922 ό θρησκευτικός αυτός ήγέτης υπήρξε ό δυναμικός εκφραστής του κινήματος για την ίδρυση ποντιακού κράτους. Σέ τελευταία ανάλυση ό Χρύσανθος, καθώς και όλες οι ποντιακές οργανώσεις, επιθυμούσε την ένωση του Πόντου μέ τό έλεύθερο έλληνικό κράτος. [...]

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Έτσι, μαζί με τον Τοποτηρητή του Πατριαρχικού Θρόνου, Μητροπολίτη Προύσης Δωρόθεο, και τον Πατριαρχικό σύμβουλο γιατρό Άλέξανδρο Παππᾶ, ὁ Χρῦσανθος πήγε στό Παρίσι γιά νά ἀντιπροσωπεύσει ἐκεῖ στήν Διάσκεψη τά δίκαια τοῦ ἀλύτρωτου ποντιακοῦ ἑλληνισμοῦ. Χωρίς χρονοτριβή ὁ Χρῦσανθος, μέ τήν βοήθεια τοῦ Παππᾶ, προετοίμασε ἕνα ἐκτενές ὑπόμνημα [...] (με το οποίο) ζητοῦσε τήν ἀπαλλαγή τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἀπό τό τουρκικό καί τήν ἴδρυση ἑνός «Αὐτονόμου Ἑλληνικοῦ Κράτους». [...] Ὁ Γάλλος διπλωμάτης (Ζύλ Καμπόν) ὑπέδειξε στόν Μητροπολίτη νά προετοιμάσει τό ἔδαφος παρουσιάζοντας τίς ἀξιώσεις του στους Βρετανούς καί Ἀμερικανούς ἀντιπροσώπους. Τήν ὑπόδειξη αὐτή ὁ Χρῦσανθος ἀκολούθησε χωρίς καθυστέρηση. Ὑπό τό πνεῦμα ἐκείνου τοῦ ὑπομνήματος μίλησε ὁ Μητροπολίτης στό Γάλλο πρωθυπουργό Πουανκαρέ καθώς καί στά μέλη τῆς ἀγγλικῆς ἀποστολῆς. Στόν Κλεμανσώ εἰδικά ἔδωσε καί πρόσθετο σημεῖωμα περί τοῦ ποντιακοῦ ζητήματος...

Α. Ἀλεξανδρῆς Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου, 1918-1922: Ἑλληνική ἐξωτερική πολιτική καί τουρκική ἀντίδραση, στό: *Μελετήματα γύρω ἀπό τόν Βενιζέλο καί τήν ἐποχή του*, μέ τήν ἐποπτεία Θ. Βερέμη καί Ο. Δημητρακόπουλου (Δοκίμιο-Ἱστορία, 1), Ἀθήνα: Φιλιππότης, 1980, σσ. 436-437.

Κείμενο Β

Ὁ Χρῦσανθος ἀκολουθώντας τίς ὁδηγίες τοῦ Βενιζέλου, συνομίλησε ἀνεπίσημα μέ τούς Ἀρμενίους ἀντιπροσώπους στή Διάσκεψη τῆς Εἰρήνης τόν Μάϊο τοῦ 1919 στό Παρίσι. Έτσι, παρόλο πού παρέμεινε ἕνας ἀφοσιωμένος θιασώτης τοῦ ποντιακοῦ κινήματος ἀνεξαρτησίας, μετά τίς συναντήσεις του μέ τόν Βενιζέλο δέχθηκε νά διερευνήσει τίς πιθανότητες ἀρμενο-ποντιακῆς συνεργασίας. Μιά τέτοια πρόταση ἔγινε περισσότερο ἐλκυστική μετά τήν ἀποτυχία τοῦ Μητροπολίτη νά ἐξασφαλίσει συγκεκριμένη βοήθεια γιά τήν ἴδρυση χωριστοῦ κράτους Πόντου κατά τή διάρκεια τῶν διπλωματικῶν του ἐνεργειῶν στήν Εὐρώπη τό καλοκαίρι τοῦ

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

1919. [...] Συνεχίζοντας τή διπλωματική του προσπάθεια, ὁ Χρῦσανθος ἔφθασε στήν ἄρμενική πρωτεύουσα Ἐριβάν. Ἐκεῖ ἔλαβε μέρος σέ παρατεταμένες συνδιασκέψεις μέ τήν ἄρμενική κυβέρνηση ἀπό τίς 10 ὡς τίς 16 Ἰανουαρίου 1920. [...] Τελικά, αὐτές οἱ παρατεταμένες διαπραγματεύσεις τερατίσθηκαν ὅταν οἱ ἔλληνες Πόντιοι καί ἡ ἄρμενική κυβέρνηση τοῦ Ἐριβάν συμφώνησαν νά δημιουργηθεῖ μιά «ποντιο-ἄρμενική συνομοσπονδία», ἔμεινε ὅμως νά καθορισθεῖ ἐπακριβῶς ὁ βαθμός ὁμοσπονδοποίησής της. Ἡ συμφωνία ὑπογράφηκε ἀπό τόν Ἀρμένιο Πρωθυπουργό Α. Χατισιάν καί τόν Μητροπολίτη Χρῦσανθο...

Α.Ἀλεξανδροῦς Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου, 1918-1922: Ἑλληνική ἐξωτερική πολιτική καί τουρκική ἀντίδραση, στό: *Μελετήματα γύρω ἀπό τόν Βενιζέλο καί τήν ἐποχή του*, μέ τήν ἐποπτεία Θ. Βερέμη καί Ο. Δημητρακόπουλου (Δοκίμιο-Ἱστορία, 1), Ἀθήνα: Φιλιππότης, 1980, σσ. 446-448.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο νά γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Νά γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται νά γράψετε** καμιά ἄλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας νά παραδώσετε μαζί με το τετράδιο καί τα φωτοαντίγραφα.
3. Νά απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε ὅλα τα θέματα.
4. Νά γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ἢ μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας καί μόνον ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε ἀπάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη εἶναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεῖς (3) ὡρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατῆς αποχώρησης: 09.30 π.μ.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 5ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ